

УДК 37.011.31:785

ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ ЧЕРЕЗ ЕМОЦІЙНЕ СПРИЙНЯТТЯ ТВОРІВ ХОРОВОГО МИСТЕЦТВА

Теряєва Л. А.

Мета сучасної музичної освіти полягає в підготовці висококомпетентних учителів музики, які здатні навчати школярів емоційно сприймати і розуміти хорову музику.

Тому основним завданням викладачів музичних дисциплін у вищих музично-педагогічних навчальних закладах є розвиток емоційної сфери студентів, їх естетичний і духовний розвиток.

Систематичне емоційне сприйняття студентами хорових творів різних жанрів і стилів сприяє поглибленню їх емоційних переживань від почутої музики, розвитку естетичного смаку, художнього мислення і творчої активності майбутніх учителів музики.

Стаття розглядає нові методи, форми і засоби навчання студентів емоційного сприйняття хорової музики. Для мотивації майбутніх учителів музики на заняттях з хорового диригування запропоновано використання інформаційно-комп'ютерних технологій і музичних комп'ютерних програм.

Ключові слова: естетичний і духовний розвиток; хорова музика; емоційні переживання.

Цель современного музыкального образования заключается в подготовке высококомпетентных учителей музыки, которые способны обучать школьников эмоционально воспринимать и понимать хоровую музыку. Поэтому основной задачей преподавателей музыкальных дисциплин в высших музыкально-педагогических учебных заведениях является развитие эмоциональной сферы студентов, их эстетическое и духовное развитие.

Систематическое эмоциональное восприятие студентами хоровых произведений разных жанров и стилей способствует углублению их эмоциональных переживаний от услышанной музыки, развитию эстетического вкуса, художественного мышления и творческой активности будущих учителей музыки.

Статья рассматривает новые методы, формы и средства обучения студентов эмоциональному восприятию хоровой музыки. Для мотивации будущих учителей музыки на занятиях по хоровому дирижированию предложено использование информационно-компьютерных технологий и музыкальных компьютерных программ.

Ключевые слова: эстетическое и духовное развитие; хоровая музыка; эмоциональные переживания.

Purpose of modern music education is to train highly competent music teachers who are able to teach schoolchildren to emotionally perceive and understand choral music. Therefore, the main task for teachers of musical disciplines in higher musical and pedagogical educational institutions is the development of the emotional sphere of students, their aesthetic and spiritual development.

Future teachers of music during the period of training should learn to emotionally perceive choral works and analyze them, to see beauty in poetry, in music, in human relations.

Through the future teachers' personal attitude to the choral art, the foundation is laid for the aesthetic development and spiritual potential of students.

The systematic emotional perception by students of choral works of different genres and styles promotes the deepening of their emotional experiences from heard music, the development of aesthetic taste, artistic thinking and the creative activity of future music teachers.

The article considers new methods, forms and means of teaching students emotional perception of choral music. To motivate future music teachers in choral conducting

classes, it is suggested to use information and computer technologies and music computer programs.

Key words: aesthetic and spiritual development; choral music; emotional experiences.

Постановка проблеми. Проблеми особистісного відношення майбутніх учителів до хорового мистецтва є особливо актуальними і потребують не тільки пошуку шляхів їх вирішення, а і постійної уваги науковців і педагогів. Розглянемо вплив хорової музики на розвиток естетичного смаку і креативного мислення студентів.

Аналіз досліджень і публікацій. Науковці і музикознавці (Б. Асаф'єв, Є. Назайкінський, В. Медушевський, Р. Тельчарова, О. Рудницька та ін.) стверджують, що дієвою силою для розвитку естетичного виховання є естетичний смак, художнє мислення і естетичні почуття. Але проблема формування у майбутніх учителів музики естетичного відношення до творів хорового мистецтва досі не стала об'єктом спеціального дослідження.

Метою даної статті є визначення впливу емоційного сприйняття хорових творів на формування методичної компетентності майбутніх учителів музики.

Завданням статті є вивчення впливу творів хорового мистецтва на естетичне виховання майбутніх учителів музики.

Виклад основного матеріалу. Розглянемо вплив музичних творів на емоційну сферу майбутніх учителів музики. Б. Асаф'єв [1] стверджує, що вплив музики універсальний, бо вона вільно проникає в емоційну сферу особистості, минаючи логіку і раціоналізм. Б. Реймер у своїй праці [2] стверджує, що цінність музичного мистецтва полягає у тому, що воно здатне представляти людські почуття і переживання за допомогою притаманних йому естетичних властивостей.

Протягом усіх історичних етапів розвитку музичне мистецтво належало невеликій кількості людей. Завдяки технічному прогресу це мистецтво стало досяжним усім, але на даний час до загального естетичного підйому це не призвело. Навпаки, одночасно з технічною революцією, духовні цінності людей почали падати. Сьогодні не кожна людина знає, як правильно розуміти класичну музику і сприймати художній образ, який композитор розкриває за допомогою засобів музичної виразності. Люди, які у дитинстві не навчилися (або їх не навчили) бачити красу природи, радіти щасливим хвилинам у житті, не можуть сьогодні насолоджуватися красою і почути її у музиці.

Сучасна молодь захоплюється переважно легкою естрадною музикою (поп, рок, реп), яка має розважально-танцювальний характер. Сюжет естрадних сучасних пісень дуже примітивний і не вимагає від слухачів осмислення, тому не викликає глибоких емоційних почуттів і не несе у собі ніякого позитивного виховного значення.

Як пише відомий учений-педагог Р. Колуелл, "на поверхні музика продовжує свій шлях під прапором естетичної освіти, але вона шукає нові гасла, які були б зрозуміліше широкій публіці і ближче до того, що стало загальноприйнятою освітньою практикою" [2].

Введення Болонської системи навчання сприяє пошуку інноваційних методів, форм і засобів навчання; набуттю студентами глибоких методичних знань з музичних дисциплін, зокрема з хорового диригування; умінню розуміти й оцінювати твори хорового мистецтва.

Людські переживання краще передає класична музика, яка викликає цілу палітру емоційних почуттів. Тому важливим початковим етапом для студентів є входження у світ класичної хорової музики. Для досягнення мети важливу роль у навчальному процесі відіграє компетентний викладач, який здатний зацікавити студентів до сприйняття і вивчення хорових творів з використанням інноваційних технологій, мультимедійних презентацій, сучасних музичних комп'ютерних програм для створення імпровізацій, нотного запису вокально-хорових творів. Звучання тембрів різних музичних інструментів і ритмічний супровід до вокально-хорових творів підкреслюють красоту мелодії, яскравість музичних виражальних засобів, розкривають палітру музичних образів, мотивують бажання студентів вивчати твори хорового мистецтва, посилюють вплив на їх емоційну сферу.

Після слухання хорових творів композиторів-класиків, обробок українських народних пісень у майбутніх фахівців з'являються перші емоційні враження, що викликають відгук і переживання від почутої музики, глибоке розуміння її змісту і характеру. Цінність емоційного переживання хорової музики полягає ще у тому, що при подальшому вивченні і диригуванні хорових творів студенти набувають здатності через міміку та диригентський жест передавати свої емоції і враження хоровому колективу та слухачам, створювати власні інтерпретації хорових творів.

Висновки. Проведене дослідження показало, що слухання найкращих зразків хорового мистецтва й емоційне виконання вокально-хорових творів позитивно впливають на формування методичної компетентності майбутніх учителів музики, дають можливість розуміти й оцінювати твори хорового мистецтва; розвивати емоційну сферу майбутніх учителів музики; передавати свої переживання хоровому колективу через міміку та диригентський жест. Подальші дослідження націлені на практичне впровадження інноваційних технологій навчання.

Література

1. Асафьев Б. Избранные статьи о музыкальном просвещении и образовании / Б. Асафьев. – Л., 1965. – С. 231.
2. Reimer B. Essential and Nonessential Characteristics of Aesthetic Education / B. Reimer // J. of Aesthetic Education. – 1991. – Vol. 25. – P. 193–213.
3. Олексюк О. М. Педагогіка духовного потенціалу особистості: сфера музичного мистецтва : навч. посіб. / О. М. Олексюк, М. М. Ткач. – К. : Знання України, 2004. – 264 с.